

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr 19014**

**Heesakker, Venray
Gemeente Venray
Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0);
Aanvulling karterend booronderzoek**

Concept versie 08-03-2019

(Zonder opmerkingen zal deze versie na 3 maanden als definitief rapport worden opgeleverd)

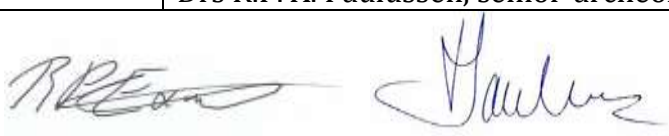
Richard Exaltus
Joep Orbons

Maart 2019

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport Nr 19014

Heesakker, Venray Gemeente Venray Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0); Aanvulling karterend booronderzoek

Colofon	
Opdrachtgever	Vie Verde, Rofferte 8, 5811 AT Castenray
Projectcode	19-029
Bestandsnaam	ArcheoPro Rapport Houtstook Heesakker, Venray 2019 03 08
Versie	08-03-2019
Status	Concept
Archis melding (OM nummer)	4675842100
Bevoegd gezag	Gemeente Venray
Opslagplaats documentatie	Provincie Limburg
ISSN	1569-7363
Auteur	Richard Exaltus, Joep Orbons
Projectleider	Richard Exaltus
Projectmedewerkers	Richard Exaltus, Joep Orbons
Onderaannemers	Niet van toepassing
Autorisatie	Drs R.P. Exaltus; senior-archeoloog Drs R.P. A. Paulussen, senior-archeoloog
	
Uitgegeven door ArcheoPro © Copyright 2019 ArcheoPro, Eijsden	
ArcheoPro Sint Jozefstraat 45 NL 6245 LL Eijsden Nederland Tel : 0(0 31) 43 3672586 www.archeopro.nl Kamer van Koophandel Limburg: 14117581 e-mail: info@archeopro.nl	

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Algemeen.....	5
1.2 Locatiegegevens (LS02).....	5
1.3 Aard van de ingreep (LS01).....	5
1.4 Onderzoek (LS01).....	5
2 Veldonderzoek.....	10
2.1 Verrichte werkzaamheden (VS03).....	10
2.2 Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering (VS03).....	11
2.3 Resultaten booronderzoek (VS03).....	11
3 Conclusies en aanbevelingen (VS07).....	14
Verklarende woordenlijst.....	15
Archeologische tijdschaal.....	15
Bronnen.....	16
Digitale bronnen.....	16
Literatuur.....	17
Bijlage 1: Boorbeschrijving.....	18
Betekenis van de afkortingen:.....	19

Samenvatting

Op 13 november 2018 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op drie locaties rond het glastuinbouwbedrijf aan de Heesakker te Venray (zie figuur 1). De aanleiding hiertoe vormde de voorgenomen uitbreiding van de glasopstand met 6050 vierkante meter, de bouw van een loods van 2200 vierkante meter, de bouw van een woonvoorziening voor arbeidsmigranten en de aanleg van 30 parkeerplaatsen. Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. In februari 2019 is aan deze drie locaties een vierde toegevoegd.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor de locatie van de houtstook en hoge verwachting voor wat betreft de aanwezigheid van archeologische resten daterend vanaf het laat-paleolithicum. Gezien de resultaten van eerdere onderzoeken geldt met name een hoge archeologische verwachting voor resten daterend uit het neolithicum tot en met de nieuwe tijd.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn verdeeld over de locatie van de houtstook vijf zandgutsboringen gezet in een dichtheid van 125 boringen per hectare. Uit de resultaten hiervan blijkt dat het gele zand van de C-horizont hier van oorsprong vanaf ongeveer dertig centimeter beneden het maaiveld aanwezig is. Deze bodemopbouw is nog aangetroffen op het meest westelijke deel van deze locatie die deel uitmaakt van een akker. Op de overige delen van de locatie van de houtstook, blijkt de bodem tot minimaal tachtig centimeter in de C-horizont verstoord te zijn. Dit maakt de kans alhier op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische sporen, bijzonder klein. Overigens heeft de uitvoering van een oppervlaktekartering op de aangrenzende stroken van de ten westen en ten noorden van de locatie van de houtstook gelegen akker, geen archeologische indicatoren opgeleverd die op de aanwezigheid van dergelijke grondsporen zouden kunnen wijzen. Dergelijke indicatoren zijn ook niet aangetroffen bij het uitvoeren van een megaboring op het boorpunt met de ondiep verstoorde bodem en het zeven van het hierbij opgeboorde zand.

Gezien de overwegend ingrijpende verstoring van de bodem alsmede het volledig ontbreken van archeologische indicatoren, geven de resultaten van het onderzoek voor de locatie van de houtstook, geen aanleiding om hier archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier archeologische resten aangetroffen waarmee bij de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever	Vie Verde, Rofferte 8, 5811 AT Castenray
Contactpersoon opdrachtgever	Ed Classens
Datum uitvoeringveldwerk	Februari 2019
Archis onderzoeksmelding	4675842100
Bevoegd gezag:	Gemeente Venray
Bewaarplaats vondsten:	Provincie Limburg
Bewaarplaats documentatie	Provincie Limburg

1.2 Locatiegegevens

(LS02)

Provincie	Limburg
Gemeente	Venray
Plaats	Venray
Toponiem	Houtstook Heesakker
Globale ligging	Ten noordoosten van Castenray
Hoekcoördinaten plangebied	200494 / 389849 200494 / 389871 200524 / 389871 200524 / 389849
Oppervlakte plangebied	0,04 Hectare
Eigendom	Vie Verde
Grondgebruik	Groenstrook en akker
Hoogteligging	Ca.24,75 +NAP
Bepaling locaties	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep

(LS01)

Aard ingreep	De bouw van een houtstook van 27 bij 15 meter
---------------------	---

1.4 Onderzoek

(LS01)

Op 13 november 2018 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op drie locaties rond het glastuinbouwbedrijf aan de Heesakker te Venray (zie figuur 1). De aanleiding hiertoe vormde de voorgenomen uitbreiding van de glasopstand met 6050 vierkante meter, de bouw van een loods van 2200 vierkante meter, de bouw van een woonvoorziening voor arbeidsmigranten en de aanleg van 30 parkeerplaatsen. Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie. In februari 2019 is aan deze drie locaties een vierde toegevoegd. Het betreft

een 27 x 15 meter groot terrein aan de noordrand van het plangebied waarop een houtstook zal worden gerealiseerd. Omdat ook de hiervoor benodigde graafwerkzaamheden tot aantasting van eventueel aanwezige archeologische sporen zouden kunnen leiden, is hier, aanvullend op het eerdere onderzoek een verkennend booronderzoek uitgevoerd dat door de hoge dichtheid (vijf boringen op 0,04 hectare), en het gebruik van een megaboor, direct een karterend karakter heeft.

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor het plangebied een hoge verwachting voor wat betreft de aanwezigheid van archeologische resten daterend vanaf het laat-paleolithicum. Gezien de resultaten van eerdere onderzoeken geldt met name voor het oostelijke deel van het plangebied een zeer hoge archeologische verwachting voor resten daterend uit het neolithicum tot en met de nieuwe tijd.

Uit de resultaten van het op 13 november 2018 verrichte booronderzoek is gebleken dat het westelijke deel van het plangebied, waarop de glasopstand zal worden uitgebreid, van nature slecht is ontwaterd en hierdoor waarschijnlijk in het (verre) verleden ongeschikt was voor bewoning. In combinatie met de op grote delen van dit terreindeel tot grote diepte verstoorde bodem betekent dit dat de resultaten van het onderzoek hier geen aanleiding geven tot het adviseren van archeologisch vervolgonderzoek. Ditzelfde advies geldt voor het zuidoostelijke deel van het plangebied waarop een nieuwe loods zal worden gebouwd en waarop overal een tot grote diepte verstoorde of zelfs afgegraven bodem is vastgesteld.

Op het oostelijke deel van het plangebied daarentegen sluiten de resultaten van het booronderzoek aan bij die van de eerder gedane onderzoeken op de ten westen hiervan gelegen terreindelen. Ook hier is een intact akkerdek aangetroffen met daaronder een laag zwak humeus zand met daarin plaatselijk houtskoolspikkels. De kans is derhalve groot dat de ten westen hiervan vastgestelde grondsporen uit de periode neolithicum tot en met de nieuwe tijd, doorlopen tot binnen dit terreindeel. Indien dergelijke grondsporen hier inderdaad aanwezig zijn, zijn deze hier waarschijnlijk goed geconserveerd onder het ruim een halve meter dikke akkerdek. Om deze reden wordt voor dit terreindeel aanbevolen om vlakdekkende bodemingrepen die dieper reiken dan een halve meter, vooraf te laten gaan door een proefsleuvenonderzoek.

Het Inventariserend Veldonderzoek op de locatie van de houtstook had tot doel om te toetsen of de hoge verwachting voor deze wat betreft de aanwezigheid van archeologische resten daterend vanaf het laat-paleolithicum, terecht is. En zo ja vanaf welke diepte eventuele sporen kunnen worden aangetast. Aan de hand van de resultaten hiervan kan worden vastgesteld of binnen het plangebied daadwerkelijk archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of deze vervolgonderzoek en/of planaanpassing vereisen.

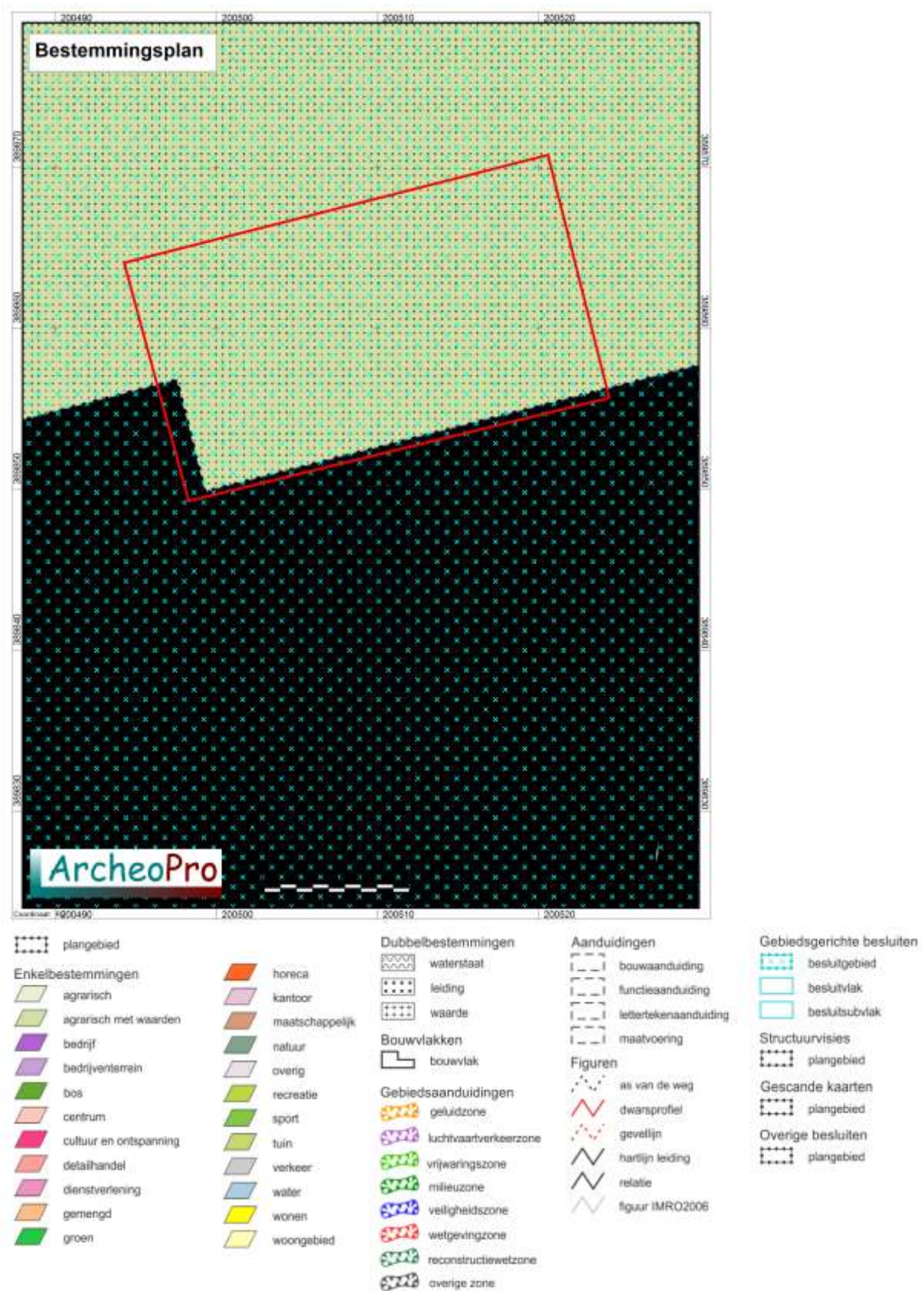
ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 4.0 en SIKB BRL 4000) en is in het bezit van de daarvoor vereiste BRL 4000 certificaten 4002 en 4003.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior KNA-archeoloog), drs. ing. P.J. Orbons (senior KNA archeoloog/senior vakspecialist) en H. Rik (veldtechnicus).

Figuur 1: De ligging van het plangebied (rood omlijnd) met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft¹

¹ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008.

Figuur 2: Het plangebied op de bestemmingsplankaart²

² Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 3: Luchtfoto (2016) met daarop rood omlijnd het plangebied³

³ Bron: <http://maps.google.nl>

2 Veldonderzoek

2.1 Verrichte werkzaamheden

(VS03)

Positie boringen:	Regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 8).
Gebruikt boormateriaal:	Zandguts met een diameter van 2 cm en edelmanboor met een diameter van 15 cm.
Totaal aantal boringen:	Vijf
Boordichtheid:	125 boringen per hectare
Geboorde diepte:	0,7 – 1,5 m –Mv
Inmeten boorlocaties:	GPS, meetlint en waterpas
Boorbeschrijving:	Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.2)

Figuur 4: De locatie van de houtstook gezien vanuit het westen.

2.2 Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering

(VS03)

Het meest westelijke deel van het plangebied lag ten tijde van het veldonderzoek op een akker die doorliep ten noorden van het plangebied. Omdat hierop ten tijde van het veldonderzoek een goede vondstzichtbaarheid heerste (zie figuur 5), is hier een strook van ruim tien meter breedte ten noorden en ten westen van de locatie van de houtstook, vlakdekkend onderzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. Deze zijn hierbij niet aangetroffen.

Figuur 5: De vondstzichtbaarheid op de akker ten westen en ten noorden van de locatie van de houtstook ten tijde van het veldonderzoek.

2.3 Resultaten booronderzoek

(VS03)

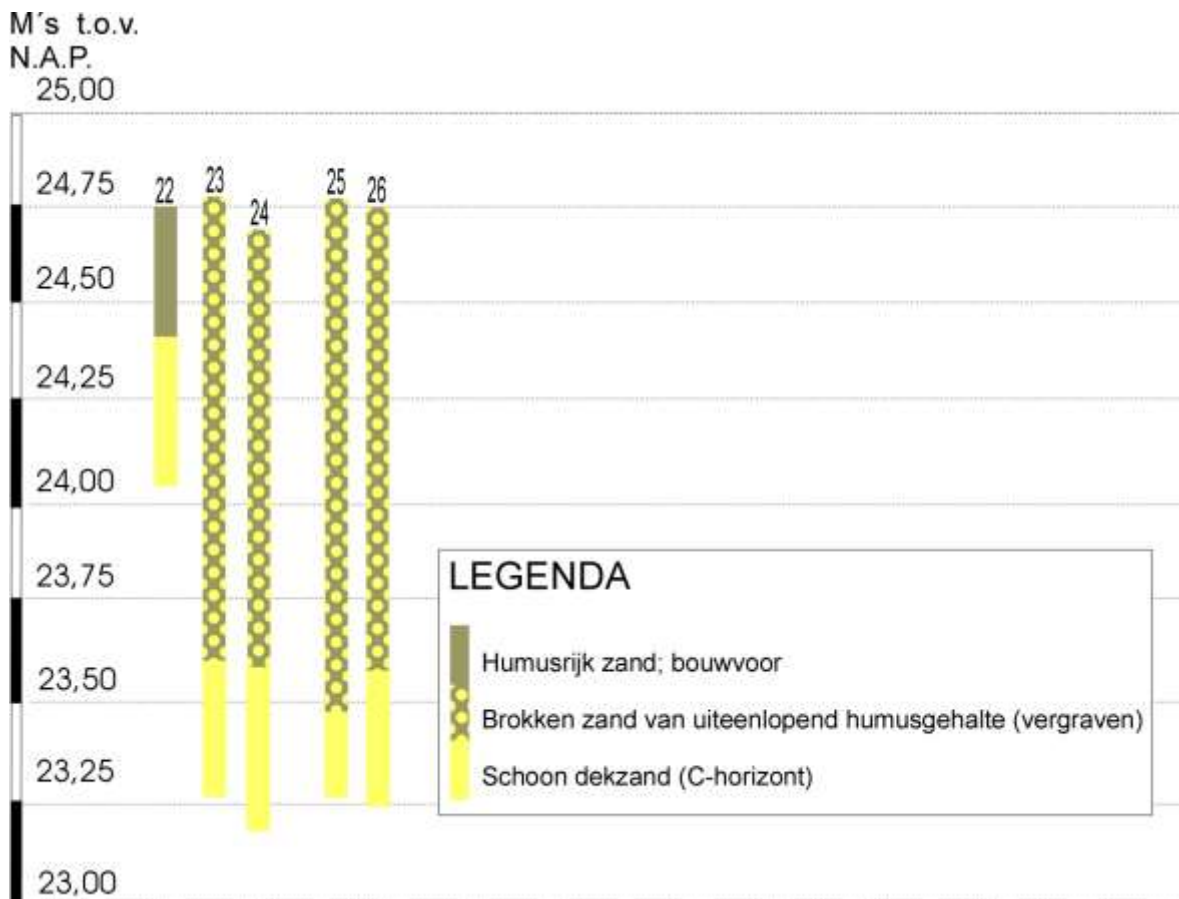
Binnen de locatie van de houtstook zijn vijf boringen gezet in twee west – oost lopende boorraaien. De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.

Tijdens het veldonderzoek is op het meest westelijke terreindeel dat in gebruik is als akker en waarop boring 22 is gezet, een 35 dertig centimeter dikke bouwvoor aangetroffen van humusrijk zand met daaronder direct het schone gele zand van de C-horizont. Op de overige delen van het plangebied is in de hier gezette boringen 23 tot en met 26 vanaf het maaiveld een menglaag aangetroffen waarvan de dikte uiteenloopt van 1,1 meter in boring 24 tot 1,3 meter in boring 25. Vergelijking van de bodemopbouw op boorpunt 22 met die op de

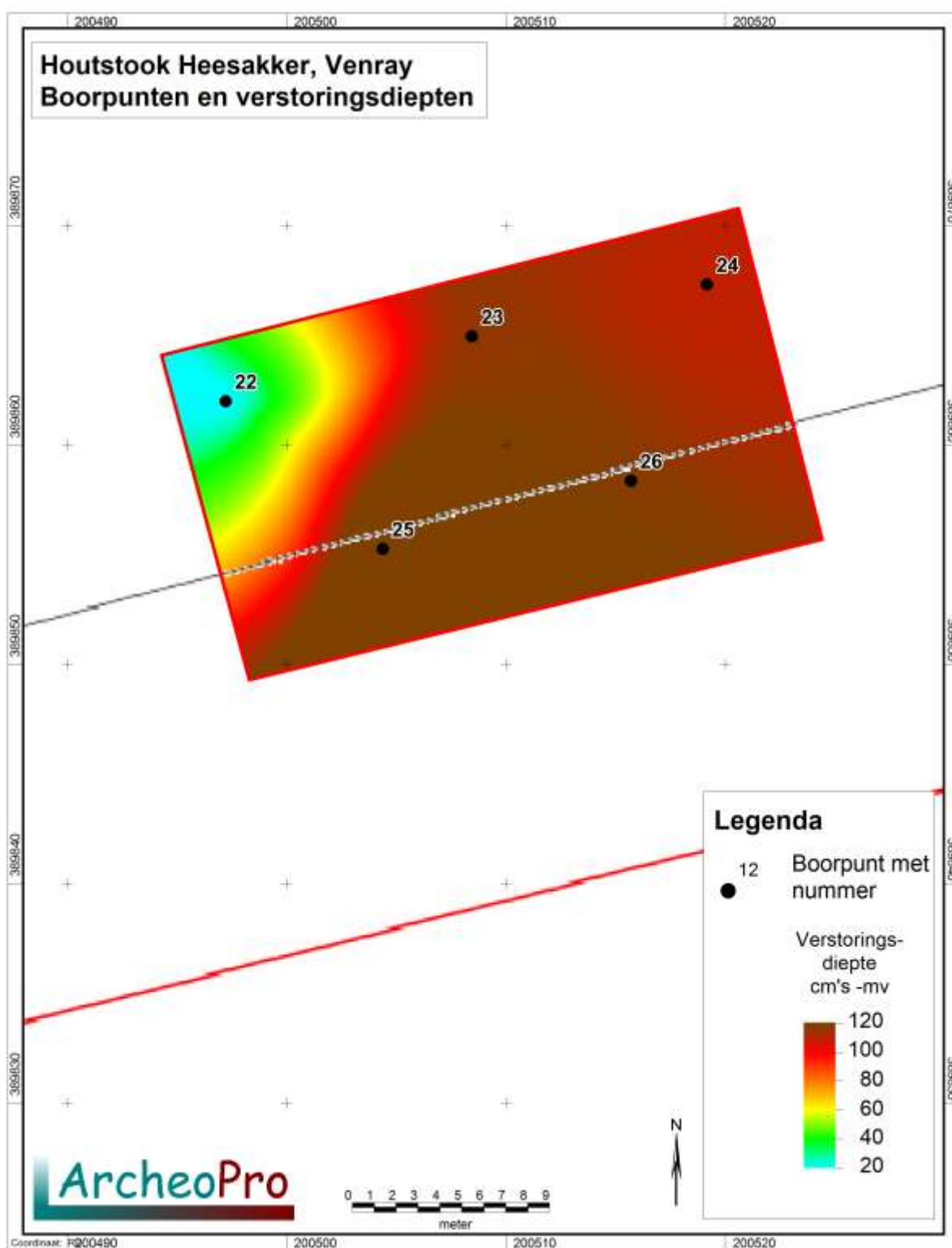
overige boorpunten, laat zien dat de bodem vrijwel overal binnen de locatie van de houtstook tot minimaal tachtig centimeter in de C-horizont verstoord is. Dit maakt de kans op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische sporen, bijzonder klein. In verband met de geringe bodemverstoring op boorpunt 22, is hier nageboord met een edelmanboor met een diameter van vijftien centimeter waarbij het opgeboorde zand is gezeefd. Bovendien is hier een vlakdekkende oppervlaktekartering uitgevoerd. Zowel het zeven van het met de megaboer opgeboorde zand als de oppervlaktekartering hebben echter volstrekt geen relevante archeologische indicatoren opgeleverd.

Figuur 6: De sterk verstoorde bodemopbouw zoals deze op de boorpunten 23 tot en met 26 is aangetroffen

Figuur 7: Boorprofielen

Figuur 8: Boorpunten met verstoringsdiepten

3 Conclusies en aanbevelingen

(VS07)

Volgens het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel geldt voor de locatie van de houtstook en hoge verwachting voor wat betreft de aanwezigheid van archeologische resten daterend vanaf het laat-paleolithicum. Gezien de resultaten van eerdere onderzoeken geldt met name een hoge archeologische verwachting voor resten daterend uit het neolithicum tot en met de nieuwe tijd.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn verdeeld over de locatie van de houtstook vijf zandgutsboringen gezet in een dichtheid van 125 boringen per hectare. Uit de resultaten hiervan blijkt dat het gele zand van de C-horizont hier van oorsprong vanaf ongeveer dertig centimeter beneden het maaiveld aanwezig is. Deze bodemopbouw is nog aangetroffen op het meest westelijke deel van deze locatie die deel uitmaakt van een akker. Op de overige delen van de locatie van de houtstook, blijkt de bodem tot minimaal tachtig centimeter in de C-horizont verstoord te zijn. Dit maakt de kans alhier op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische sporen, bijzonder klein. Overigens heeft de uitvoering van een oppervlaktekartering op de aangrenzende stroken van de ten westen en ten noorden van de locatie van de houtstook gelegen akker, geen archeologische indicatoren opgeleverd die op de aanwezigheid van dergelijke grondsporen zouden kunnen wijzen. Dergelijke indicatoren zijn ook niet aangetroffen bij het uitvoeren van een megaboring op het boorpunt met de ondiep verstoorde bodem en het zeven van het hierbij opgeboorde zand.

Gezien de overwegend ingrijpende verstoring van de bodem alsmede het volledig ontbreken van archeologische indicatoren, geven de resultaten van het onderzoek voor de locatie van de houtstook, geen aanleiding om hier archeologisch vervolgonderzoek te adviseren. Evenmin zijn hier archeologische resten aangetroffen waarmee bij de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden rekening zou moeten worden gehouden.

In alle gevallen geldt dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, deze direct gemeld dienen te worden bij de minister conform de Erfgoedwet 2015, artikel 5.10 & 5.11.

Verklarende woordenlijst

Verklarende woordenlijst	
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumentenkaart
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijving
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
BP	Before Present (present=1950)
GIS	Geografische Informatie Systemen
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO	Inventariserend VeldOnderzoek
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-mv	Onder maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PVA	Plan van Aanpak
PVE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
SBB	Standaard Boor Beschrijvingsmethode
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2000
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Volle middeleeuwen	1000	- 1250
Late middeleeuwen	1250	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Bronnen

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Limburg; 1894-1926 1:25.000. Nieuwland Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, <http://maps.google.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 2 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Tranchot en v. Muffling, Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Digitale bronnen

Ruimtelijke plannen

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Archis III

<http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Literatuur

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012. Beknopte toelichting bij het digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta, Utrecht, 2012.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Renes, J. Landschappen van Maas en Peel, Maastricht, 1999

Bijlage 1: Boorbeschrijving

Algemene boorgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	19-029
Projectnaam	Houtstook Heesakker, Venray
Deelgebied	NVT
Organisatie	ArcheoPro
Archis meldingsnummer	4675842100
Coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN – Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Vie Verde

Posities van boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	Meters t.o.v. NAP
22	200497.2	389862.0	24.75
23	200508.5	389865.0	24.77
24	200519.2	389867.3	24.70
25	200504.4	389855.3	24.77
26	200515.7	389858.4	24.75

Boorbeschrijving volgens ASB 5.2																			
Boor Nr.	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	BK	BS	BZ	BG	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
22	35	Z					3	BR		DO							BOV		
	70	Z		2				GE									BHC	DEZ	
23	117	Z					2	BR	GE		GR						VRG		
	150	Z		2				GE									BHC	DEZ	
24	110	Z					2	BR	GE		GR						VRG		
	150	Z		2				GE									BHC	DEZ	
25	130	Z					2	BR	GE		GR						VRG		
	150	Z		2				GE									BHC	DEZ	
26	119	Z					2	BR	GE		GR						VRG		
	150	Z		2				GE									BHC	DEZ	

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen en Z = zand

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BG = bijmengsel grind, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje,

PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2^e en 3^e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel)

VS = veensoorten

SST = Sedimentaire structuren

BHN = Bodemhorizont; BHC = C-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor , ROG = rommelig, VRG = vergraven

GI = Geologische interpretaties; DEZ = dekzand

AIS = Archeologische indicatoren: HK = houtskool (1 is weinig, 2 is matig, 3 is veel).